

STAVEBNÍ HMOTY NA HRANICI ZLOMU

Byty jsou jen malá část problému. A co dálnice, mosty a jaderné elektrárny?

Vláda chce za čtyři roky postavit 50 000 dostupných bytů. Zároveň plánuje snížit výrobu elektrické energie z uhlí na 7–9 % dnešní úrovně. Málokdo si klade otázku, zda jsou tyto dva cíle materiálově kompatibilní. Byty samotné problém nezpůsobí — ale jsou varovným signálem toho, co přichází.

50 000 bytů za čtyři roky: kolik je to betonu a popílku?

Vládní program počítá s výstavbou 50 000 bytů během jednoho volebního období, tedy přibližně 12 500 bytů ročně. Přímější výpočet:

- Průměrný byt v bytovém domě: hrubá podlažní plocha ~90 m², spotřeba betonu ~0,20 m³/m², tj. ~18–22 m³/byt.
- 50 000 bytů celkem: ~1 milion m³ betonu; ročně ~250 000 m³.
- Popílek v betonu: 210–340 kg/m³ (60–90 kg jako náhrada cementu dle ČSN EN 450-1, dalších 150–250 kg jako přímá přísada); střední hodnota ~270 kg/m³.
- Potřeba popílku: ~270 000 tun celkem za čtyři roky, tj. ~67 000 tun ročně.

Při dnešní roční dostupnosti ~1,5 milionu tun popílku pro stavebnictví jde o pouhých **4–5 % roční nabídky**. Byty samotné žádný deficit nezpůsobí. Problém je časový.

Problém není kolik, ale kdy

Bytový program bude probíhat během let 2026–2029. Ve stejném období uhelné elektrárny postupně odstavují svůj výkon na 7–9 % dnešní úrovně. Produkce popílku klesá proporcionálně a minimálně 50 % zbytku si elektrárny potřebují ponechat pro vlastní rekultivační povinnosti.

Výsledek: v letech 2028–2030, kdy se dokončuje poslední třetina bytového programu, bude popílek vzácnou komoditou — a byty o něj budou soutěžit s dálnicemi, mosty a jadernými elektrárnami.

	2025	2027	2029–2030	Trend
Produkce popílku v ČR celkem	5,0 mil. t	~2,5 mil. t	~0,4 mil. t	↓ -92 %
Vlastní potřeba elektráren (~50 %)	~0,5 mil. t	~0,8 mil. t	~0,2 mil. t	—
Dostupné pro stavebnictví	~1,5 mil. t	~0,9 mil. t	~0,15–0,20 mil. t	↓ -87–90 %
Celková poptávka stavebnictví	~1,5 mil. t	~1,7 mil. t	~1,9 mil. t	↑ roste
ROČNÍ DEFICIT	≈ 0	~0,8 mil. t	~1,7 mil. t	!
Z toho byty (50 000 / 4 roky = ~12 500/rok)	—	~17 000 t/rok	~17 000 t/rok	< 10 % deficitu

Dostupnost popílku pro stavebnictví v ČR 2025–2030 vs. potřeba bytového programu (propočít ASAM)

Byty jsou kapka v moři celkové poptávky

Bytový program spotřebuje v roce 2029–2030 asi 67 000 tun popílku ročně — při celkovém deficitu přesahujícím 1,7 milionu tun. Zbytek deficitu tvoří:

- Dostavba dální sítě (D11, D35 a další) — kilometry betonu významově přesahující bytový program.
- Rekonstrukce mostů — ČR eviduje přes 18 000 mostních objektů, velká část vyžaduje obnovu nebo náhradu.
- Dukovany 5 — největší betonářská stavba v novodobé historii ČR, stovky tisíců až miliony m³ betonu.
- Průmyslové zóny, logistická centra, infrastruktura pro obnovitelné zdroje.

Zatímco bytový program představuje méně než 4 % předpokládaného deficitu popílku v roce 2030, **celková surovinová meze českého stavebnictví bude řádově větší**.

Energosádrovec: tichá krize sádrokartonů

Stejný příběh čeká energosádrovec — vedlejší produkt odsíření spalín, dnes 900 000 tun ročně pro průmysl. V roce 2030 zbyde 70 000–100 000 tun. Výroba sádrokartonových desek (Knauf, Rigips) a stavební sádry, bez níž se dnešní bytová výstavba neobejde, je na tuto surovinu plně závislá. Bez náhrady hrozí výrazné zdražení nebo omezení výroby.

Přehlížená zásoba: deponie jako státní strategická rezerva

Česká republika disponuje desítkami milionů tun certifikovaného popílku uloženého v složištích — dosud nevyužívaný certifikovaný produkt. V kontextu nadcházejícího deficitu jde o strategickou surovinu srovnatelnou s nerostnou rezervou. Část těchto zásob vyhovuje po ověření a případné úpravě normám dle ČSN EN 450-1 nebo ČSN EN 12620. Hodnota této suroviny poroste s každou odstavující elektrárnou.

Podmínkou využití je legislativní úprava zpětného využití certifikovaných zásob ze složišť na významnou druhotnou surovinu a vytvoření rámce pro jejich zpracování. Prostor v novele Stavebního zákona existuje. Otázkou je, zda ho využijeme dříve, než tyto zásoby zmizí pod rekultivačními vrstvami.

Bytový program 50 000 bytů je v surovinovém pohledu malý. Právě proto je užitečným zrcadlem: ukazuje, že Česká republika nemá strategii pro zásobování stavebnictví klíčovými surovinami po odstavení uhelných elektráren. A ostatní stavby — dálnice, mosty, jaderné elektrárny — budou potřebovat násobně víc.